

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí

Dne 1. června 2006 vešla v účinnost novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Podoba zákona je výsledkem opakovaných diskusí s odborníky, zástupci státní správy, samosprávy i neziskového sektoru.

Nová právní úprava mimo jiné **prohlubuje ochranu dětí**, které jsou na základě žádosti rodičů opakovaně umisťovány do kojeneckých ústavů, dětských domovů a dalších zařízení, a děti ohrožovaných násilím mezi rodiči nebo jinými fyzickými osobami. Novela také **posiluje práci s biologickou rodinou** a umožňuje tak dítěti zachování rodinného prostředí. Zákon zakotvuje možnost svěřit dítě na přechodnou dobu do pěstounské péče, a to zejména v případech, kdy dítěti v rodině nejsou zajištěny potřebné podmínky. Mělo by jít o dobu, než rodiče vyřeší své problémy a dítě se tak bude moci relativně brzy vrátit zpět do rodiny.

Novela pamatuje i na děti, které žijí v zařízeních ústavní výchovy. Podle nové právní úpravy budou muset orgány sociálně-právní ochrany **pravidelně spolupracovat s rodiči** těchto dětí i po jejich odebrání z rodiny. To by mělo především pomoci řešit sociální situaci rodiny a umožnit tak dítěti jeho návrat domů. Návrh vychází ze zásady, že primárním zájmem dítěte je žít s vlastními rodiči, popř. blízkými osobami.

Nová právní úprava zvyšuje ochranu dětí také tím, že lékařům, kteří budou mít podezření na týrání či zneužívání dítěte nebo zanedbávání péče o ně, stanoví povinnost zajistit záznam o vzniku úrazu, který provede osoba doprovázející dítě nebo přímo dítě samo. Pokud nebude charakter zranění odpovídat popisu úrazu uvedenému v záznamu, bude muset lékař **zaslat záznam příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí**. Tím samozřejmě není dotčena oznamovací povinnost podle trestního zákona.

Novela zefektivňuje přípravu žadatelů o náhradní rodinnou péči. Ministerstvo práce a sociálních věcí ve spolupráci s krajskými úřady, českými i zahraničními odborníky připravuje aktualizaci metodického doporučení pro vedení těchto příprav.

Nová právní úprava významně **zvyšuje odměnu pěstouna**. Dávka vzroste na dvojnásobek dosud vyplácené částky. Nově tak budou pěstouni dostávat za každé dítě místo současných 1 200 Kč měsíčně **2 400 Kč**. V případě pěstounů, kteří vykonávají pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče, a pěstounů pečujících alespoň o tři děti nebo alespoň o jedno dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené, které vyžaduje mimořádnou péči, bude činit výše odměny pěstouna **15 600 Kč**. Tato částka může být v některých specifických případech ještě vyšší.

Další změny se týkají pověřených osob, které mohou poskytovat sociálně-právní ochranu. Praktické zkušenosti ukázaly, že lidé, kteří přicházejí do přímého kontaktu s dětmi, kterým sociálně-právní ochrana náleží, tedy především s dětmi zanedbávanými, týranými či zneužívanými, musí být schopni posoudit nebezpečí, které dítěti hrozí, a včas mu zajistit potřebnou odbornou pomoc. Proto **je nezbytné, aby tyto osoby měly příslušné odborné vzdělání a praxi**.

Novela zákona nadále počítá s tím, že pověřené subjekty budou mít oprávnění vyhledávat vhodné děti pro náhradní rodinnou péči a vhodné zájemce, kteří se chtějí stát pěstouny či osvojiteli. Informace o těchto dětech a zájemcích pak budou oznamovat obecním úřadům obcí s rozšířenou

působností. Zejména u dětí, které jsou obtížně umístitelné do náhradní rodinné péče, se taková praxe v minulosti osvědčila. Nestátní organizace jsou vítanými partnery státu při vyhledávání dětí vhodných pro osvojení nebo pěstounskou péči, stejně jako vhodných náhradních rodičů. Mohou poskytovat poradenství a provázet tyto rodiny. V kompetenci státu jako garanta hájení dětských práv tak zůstává pouze výsledný úkon samotného přiřazení konkrétního dítěte ke konkrétním rodičům.

Nová právní úprava zavádí **státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc**. Ten náleží za každé dítě, které je do takového zařízení svěřeno na základě rozhodnutí soudu či na doporučení orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Průměrná výše tohoto příspěvku bude činit měsíčně **14 700 Kč** na jedno dítě. Novela umožní vyplácení příspěvku za každý den zvlášť, což dosud zákon neznal, a dává zařízením možnost použít ho i na jiné náklady než stravu a ošacení dítěte. V praxi to tedy bude znamenat zlepšení finančních podmínek pro tato zařízení.

Zdroj: MPSV ČR

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost za škodu způsobenou dítětem v době dočasného svěření do péče jiné osoby \(např. do mateřské školky\)](#)
- [Změna závěti formou škrtnutí a vpisků provedená přímo v textu původní závěti](#)
- [K vypořádání SJM k domu na pozemku jednoho z manželů](#)
- [Výše náhrady pro pozůstalé při usmrcení osoby blízké](#)
- [Určení výše příjmu podnikatele pro výpočet výživného \(manžela či manželky\)](#)
- [K problematice přechodu práv a povinností ze smlouvy o dodávkách energií](#)
- [O kritice doktríny paternalistického přístupu k dětem v kontextu realizace ústavní výchovy a připravovaných změn v této oblasti](#)
- [Svěřenský fond – klidný přístav pro rodinné nemovitosti](#)
- [Způsobilost nezletilých osob k udělení informovaného souhlasu](#)
- [Metodika NS pro stanovení náhrady za duševní útrapy spojené s usmrcením blízké osoby](#)
- [Evropská právní úprava ochrany těhotných zaměstnankyň před výpovědí a její soulad s propuštěním těhotné zaměstnankyně v rámci hromadného propouštění](#)